

AMANDA
PROWSE

Romaan

VALGUS
AKNAS

Originaali tiitel:
Amanda Prowse
The Light in the Hallway
2019

Kõik õigused käesolevale väljaandele on seadusega kaitstud. Kogu raamatut või ükskõik millist osa sellest ei ole lubatud reprodutseerida, paljundada ega levitada ükskõik millisel viisil või milliseks otstarbeks ilma autoriõiguse valdaja kirjaliku loata.

See teos on väljamõeldis. Nimed, tegelased, ettevõtted, kohad, sündmused ja juhtumid on autori fantaasia vili või on neid kasutatud ilukirjanduslikus võtmes. Mis tahes sarnasused tegelike inimestega on täiesti juhuslikud.

Tõlkinud Siiri Sau
Toimetanud Stella Sägi
Korrektuuri lugenud Inna Viires
Kaane kujundanud Reet Helm

Copyright © 2019 by Lionhead Media Ltd.

All rights reserved.

© Tõlge eesti keelde ja eestikeelne väljaanne. Kirjastus ERSEN, 2022.

E01407222

ISBN 978-9949-82-858-6

Kõik kirjastuse ERSEN raamatud ja e-raamatud on saadaval
veebipoest www.ersen.ee

1992

„Ma küsisin emalt. Ta vastas ei. Ja mitte lihtsalt ei, vaid kätt tõstes.“ Ta nägi vaimusilma ees ema tõsist ilmet ja liiklust peatava politseiniku poosi. „See tähendab igavest eid, mitte et „Ma mõtlen selle üle“, mille puhul ei muutub lõpuks jaaks.“

Kümneaastane Nick istus oma kodumaja ees kõnniteeäärel ja toksis kulunud tenniseninaga kuumast päikesest pehmeks muutunud asfaldi, ebaõiglase olukorra peale pahane.

„Ema ütles, et oli isa käest küsinud, ja isa oli vastanud, et ta ei kavatse ainult sellepärast võlgu võtta, et mulle jalgratas osta.“ Nick oli juba varemgi isa sel teemal vahutamas kuulnud: see pani ta näost punetama ja ninasõõrmed paisuma. *Võlg toob parasjagu nii palju muret, mis saadab tööinimese varakult hauda. Ma nägin, kuidas see mu vanemad hävitas, ja mina ei pane end kunagi sellisesse olukorda. Parem ilma olla kui võlgu võtta. Jäta mu sõnad meelde...*

Nick polnud kindel, kas ta oli sellega ikka päri, sest tema arvas, et oma jalgratas oleks parim asi maailmas, ükskõik kas see saadab sind varakult hauda või mitte.

Tema klassivend Alex pani käed risti oma luitunud T-särgile kirjaga „Alvin ja vöötoravad“ ja põrgatas ühe käega väikest kummipalli. See heli oli ühtaegu ahvatlev ja ärritav.

„Aga minu ema ütles, et kui me saaksime lubada endale selliseid asju nagu jalgrattad, ei teeks ta kaupluses lisavahetusi ega paneks riulitele kaupa välja, vaid oleks hoopis kodus, jooks, jalad üles tõstetud, televiisori ees teed ja vaataks „Coronation Streeti“.“

Selle lugupeetud, kuid nimeta kamba kolmas liige Eric, kelle Yorkshire'i nasaalne hääldus oli kõige tugevam, ohkas ja ta pilk rändas Alexilt Nickile. „Aga minu ema ütles: „Kasi siit neetud köögist minema, sa väike vördjas,“ ja siis viskas mind kartuliga.“ Ta laskis naerda kihistavatel kaaslastel kuulnud seedida. „Minu meelest tähendab see võib-olla.“

Nad olid avaldanud soovi saada ratast – ainsat asja, mida nad kõik kogu hingest ihaldasid –, ja et sellest keelduti, oli ärritav. Aga nagu alati, õnnestus nende teravmeelsel sõbral Ericul see kõik hirmnaljakaks pöörata. Nick imetles aukartusega seda kergust, millega ta kiitsakas semu vandesõnu ja naljakaid vastuseid kuuldavale tõi, kartmata poole suuga vastu rääkida. Seda siiski nii vaikselt, et täiskasvanud seda iga kord ei kuulnud, küll aga tema ja Alex, mispeale nad nägid suurt vaeva, et naeruturtsatusi maha suruda ja tõsist nägu säilitada, kuni said võimaluse plahvatada. See oli üks Ericu andeid. Nii see kui ka tema võime meeletus koguses toitu sisse vohmida. Nad kutsusid teda õgardloomaks ja tema hävitatud toidu hulk avaldas tohutult muljet. See oli tavaline, et Eric sõi oma toidu kähku ära – oli siis tegu kotitäie kartulikrõpsude, koolilõuna või küpsisega –, jäädes seejärel temale ja Alexile perekoera kombel otsa jõllitama, silmad suured ja suu värisemas võimalusest Nicki või Alexi moonast osa saada. Üldjuhul andis Nick vähemalt suutäie heast südamest või süütundest Ericule, kes reageeris sellele nii suure rõõmu ja tänutundega, et see kaalus talle heidetud palukese üles.

Nick oli omadega kimpus. Kuna kõik vanemad oli vastanud raudkindlalt ei, siis kuidas nad saavad endale jalgrattad, millega nõmmedel ringi sõita, kiiresti ühest kohast teise liikuda ja mis veelgi tähtsam, ükskõiksel turuplatsil tiirutada, uhkustades igäühe ees, kes seal viibis? Nicki arvates oli see transpordivahend üks asi, mis kuulutas valjult: „VAATA MIND! MA OLEN POISS, KEDA EI TAKISTA MISKI!“ Ta hammustas huulde, nagu alati, kui pidi millelegi lahenduse leidma.

See polnud õiglane. Elu ei olnud õiglane! Nick polnud palunud, et sünniks siia, sellesse väiksesse närusesse kolkalinna, kus oli ainult üks närune kino ja üks närune kauplus, kuid polnud uisuväljakut, mida ta oli televiisorist näinud ja suure õhinaga järele proovida tahtis, ega motokrossiklubi (jälle sama lugu). Ausalt öeldes olid ainsad ajaveetmiskohad tema

vanemate maja kõrval olev garaaž, spordiväljak, turuplats ja linna servas asuv ammu maha jäetud vana lehmalaut, mis oli pigem poollagunenud metallraamiga sara, kus vanemad poisid ja tüdrukud miilustamas käisid. Seda teadis Nick kindlalt, sest tema ja ta sõbrad hiilisid idapoolsest küljest ligi ja ronisid vanale kastile, et piiluda noorte salajast tegevust väikesest klaasist küljeaknast, mis oli juba ammu kividega puruks loobitud. Nad seisid seal ja jõllitasid lummatult, tundes ühtaegu solvumust ja heameelt nende oiete, kiljatuste ja kabistamise üle vana lehmalauda külmal betoonpõrandal, mida reostasid tuvisitt, maha visatud sigaretikonid ja tühjad krõpsukotid. Kord olid nad näinud miilustamist keset kajavat ruumi terastala najal. Nick oli sõnatult koju silganud, olles sellest sportlikust vägitükist üsna heitunud. Püsti seistes ei tundunud see õige. Mitte et see oleks tundunud ka pikali olles täiesti õige.

Teine koht, kuhu neile meeldis koguneda, oli pikk rohelisteks värvitud metallpink turuplatsil. Pingil, mida ehtis oma riiki teenides hukkunud talupidajate pojale Albert Digbyle pühendatud kulunud vaskplaat, oli niiõelda hõivatuse hierarhia, millest peeti rangelt kinni. See oli üsna lihtne. Täiskasvanutel oli eesõigus. Pärast neid oli pink sinu, kui käisid keskkoolis, siis järgnesid põhikooli- ja neile omakorda algkooliõpilased. Kuid oli ka erandeid: poisid, kes kooli jalgpallimeeskonnas mängisid, võisid peaaegu igaühe kõrvale tõrjuda. Ausalt öeldes olid jalkameeskonna liikmed väikestviisi kuulsused. Siis olid veel tüdrukutekambad, kes said pinki okupeerida ainult sellepärast, et keegi ei söandanud neid segada, neile liiga lähedale minna või kobarasse kogunenutega rääkida. Nad olid juukseid loopiv, odava lõhnaõli järele lõhnav ja ääretult valju naeruga hirmutav kihisev mass. Nicki ja ta sõprade meelest olid need kobarad suisa hunnitud. Nad kätkesid endas kõiki maailma saladusi ning ainukest kaht asja, mida poisid ihaldasid ja imetlesid sama palju kui mitte rohkem kui neile kättesaamatuid võidusõidujalgrattaid: nimelt tisse. Tissid ühtaegu lummasid ja ajasid neid naerma. Ainuüksi tisside nägemine naelutas nad paigale ja piisas neil vaid kuulda sõna „tissid“, kui nad ohjeldamatult naerma purskasid.

„Aga kui meie vanemad meile jalgrattaid ei osta,“ jätkas Nick juurdlemist käsiloleva dilemma üle, „siis kuidas me need endale saame? Mingi võimalus peab ometi olema.“

„Me võiksime need varastada!“ pani Eric innukalt ette.

„Kellelt me jalgratta varastaksime?“ Alexile paistis muret tegevat pigem see kui ettepaneku seadusevastasus ja ebamoraalsus.

„Ma'i tea.“ Eric näris pöidlaküünt. „Ahaa!“ hüüdis ta, hüpates mõtte turgatades püsti. „Postiljonilt. Temal on jalgratas.“

„See suur punane, mille eesosas on korv, kuhu ta oma postikoti paneb?“ Alex vihjas mehe tavalise jalgratta üsna silmatorkavale välimusele – seda oli linnas ainult üks. „Ma arvan, et kui see kaduma läheb, panevad inimesed tähele, et me trikitame tänavail väga sarnase rattaga!“

Tekkis põgus vaikus.

Nick silmitses oma sõpra. „Pealegi, kas see postiljon pole mitte sinu onu John, kes elab su kõrvalmajas?“

„Ta ei ela kõrvalmajas,“ nähvas Eric vastu. „Ta elab ülejäärgmises majas.“ Justkui see oleks ta idee teostamise võimalikuks muutnud.

Nick ja Alex vahetasid pilke.

„Sa oled üks suur tobu, Eric!“

„Aga sina oled lollpea!“

Ja nii loopisid nad vastastikku erinevaid solvanguid, mis hõlmasid vaimseid puudujääke, füüsilisi puudusi ja seksuaalsust – nende puhul täiesti tavalist sõnavara.

„Sinul on noku asemel tüdruku tussu!“

„Sinul on tüdruku tussu, nokut ei ole ja jalas on sul pitsilised aluspüksid!“ suskas Eric vastu.

Poisid karjusid arutult valjusti, justkui hääle tugevus oleks sõnasõjas olulisim relv. Nick raputas pead. Nende verbaalne piigivõitlus võis küll naljakas olla, aga see ei aidanud neil välja nuputada, kuidas endale jalgrattad hankida. Ta ohkas jälle.

Elu ei olnud õiglane.

ÜKS

„Kas sa siis tuled minuga kaasa, Oliver?“ Nick vihkas oma kõhklevat tooni: ühest küljest soovis ta säilitada kerget tooni, et poissi mitte hirmutada, teisalt aga tundis pakilist soovi lahkuda, teades, et nüüd on kõik. Ta oli koju tulnud ainult selleks, et poega julgustada, anda talle võimalus selle juures olla. Mõeldes ette ja püüdes ära hoida tulevased kahetsused, nagu ta oli seda viimased kuud teinud. Seda oli kergem öelda kui teha, kuid nüüd raiskas ta ka hinnalist aega. Nick seisis ootavalt toa uksele, olles kindel, et Oliver oli vaatamata sülearvutist üürgavale läbilõikavale elektroonilisele muusikale küsimust kuulnud. Ta oli esitanud selle küsimuse paarisekundilise vahega teist korda. Tõsiasi, et ta tundis vajadust seda korrata, näitas, et ta lootis teisel korral teistsugust vastust.

Oliver raputas pead, pilk tühi, kuid lõug pingul, haaratud mingist ekraanil vilkuvast mängust, mis oli oma erksate värvide, kõllide, piibituste ja viledega tänapäevane löökkuulimängu variant ning mille valdamine oli tunduvalt pakilisem kui ükskõik mis, mida Nickil öelda oli.

Isegi täna.

„Ma tean, et sa *ütled* ei, aga asi on selles...“ alustas Nick, teadmata, kuidas lõpetada.

Ta poeg tõstis hetkeks oma kondistele põlvedele sätitud ja teda vangistavalt sülearvutilt pilgu, kuid langetas selle siis jälle ekraanile, justkui heites isale väljakutse, kas too sõandab uuesti rääkida.

„Asi on selles, Olly,“ üritas Nick veel kord, kuid taas said tal sõnad otsa. Ta suulagi kuivas ja keel kleepus sinna kinni. Ta polnud kunagi päris hästi mõistnud väljendit „sõuab nagu part vee all“, aga praegusel hetkel sai ta sellest aru. Ta nägi kõvasti vaeva, et rahulik välja paista, kuid sisemuses ta kisendas.

„Ma ei tule. Ma ei taha.“

„Aga seal öeldi...“

„Ma ei tule, isa! Ja kõik.“ Nüüd oli Oliveri toon natuke jõulisem.

Nick tõmbas sügavalt hinge ja püüdis meenutada, mida psühholoogiline nõustaja Peter oli nende viimasel vestlusel öelnud.

„Püüa mitte unustada, et pole olemas õiget ega valet käitumist... Ära käi peale ega sunni, sest see lõpeb ainult konfliktiga ja kummalgi teist pole seda kõigele lisaks vaja... Ära unusta, et ta pole ainult sinu abikaasa, vaid ka Olly ema. Talita ettevaatlikult. Jäta ukсед lahti, julgusta, kuula ja püüa mõista, et see on igäihe isiklik teekond ja igäüks valib oma raja. Ole valmis teda toetama, kui ta seda kõige rohkem vajab, ja kui see toimub ajal, mil sa vajad ise enim toetust, võib see tunduda kõige raskem...“